

Liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeiden investointiavustukset

Hakemuksen liiteasiakirjat

YLEISTÄ

Liikuntapaikkojen valtionavustukset haetaan aluehallintoviraston sähköisessä asiointipalvelussa. Hakemukseen liitetään ainoastaan alla mainitut liitteet. Liitteet tulee nimetä, jotta niiden nimestä jo selviää, mistä hankkeesta ja mistä liitteestä on kyse (esim. Hankkeen nimi asemapiirros, Hankkeen nimi talousarvio-ote, jne.).

HAKEMUKSEN LIITTEET

Valtionavustushakemukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat

A. Rahoitusasiakirjat
B. Rakentamisvalmius
C. Hankesuunnitelma
D. Liikuntapaikkatyypikohtaiset erityisasiakirjat

A. Rahoitusasiakirjat
hanketta koskevat talousarvio-otteet tai rahoituspäätökset
maapohjan hallinta; kauppakirja tai vuokrasopimus (vähintään 15 vuotta)
LISÄKSI jos hakijana on YKSITYINEN YHTEISÖ, on toimitettava
yhteisön hyväksytty toimintasuunnitelma ja talousarvio
yhteisön rekisteriote
yhteisön toimintakertomus tai muu vastaava selvitys edelliseltä tilikaudelta
yhteisön tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta

Hankkeen rahoitus Kuvataan omarahoituksen sisältyminen kunnan vuosittaiseen talousarvioon ja investointisuunnitelmaan. Yksityisten yhteisöjen osalta rahoitus esitetään esimerkiksi omarahoituksen osuutena yhteisön taseesta, lainana rahoituslaitoksilta ja muina rahoituserinä.

Maanhallinta Maapohjan omistuksen osoittamiseksi kunnilta riittää merkintä maan omistuksesta hakemuslomakkeessa, poikkeuksena ovat ulkoilureitit ja vastaavat hankkeet. Yksityiset yhteisöt toimittavat lainhuutotodistuksen, kauppakirjan tai vastaavan asiakirjan, jolla maaomistus voidaan varmistaa. **Kun hanke toteutetaan vuokramaalle, sekä kunnat että yksityiset yhteisöt liittävät hakemukseen vuokrasopimuksen.** Maanvuokrasopimuksen tulee olla voimassa vähintään **15 vuotta avustuksen myöntämisestä.**

B. Rakentamisvalmius
rakentamista varten saatu rakennuslupa tai vastaava
muu lupa tai todistus luvan saannin esteettömyydestä
selvitys hankkeen toteuttamisen mahdollisesta esteestä (esim. naapurin valitus)

Rakennuslupa

Niistä hankkeista, joiden toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa, niin se liitetään hakemukseen. Jos rakennuslupaa ei ole, niin rakennusvalvontaviranomaisen **todistus luvan saamisen esteettömyydestä**. Muiden hankkeiden osalta hakemukseen liitetään rakennusvalvontaviranomaisen todistus siitä, että hankkeen toteuttamiselle ei ole estettä.

C. Hankesuunnitelma
nykytilan selvitys
pääpiirteittäinen selostus hankkeesta; hankkeen koko, huonetilaohjelma, pinta- materiaalit, mitat, ym. Ulkoliikuntapaikkojen osalta luettelo suorituspaikoista, kentistä ja vastaavista hankkeen osista.
perustelut hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta
suunnitelma hankkeen rahoituksen toteutuksesta
käyttötaloussuunnitelma
toteuttamisaikataulu
kustannusarvio

Hankesuunnitelman osuus hakemuskäsittelyssä on kuvattu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 37 §:ssä: *Perustamishankkeesta tulee laatia hankesuunnitelma, joka toimitetaan valtionapuviranomaiselle. Hankesuunnitelmaan tulee sisältyä pääpiirteittäinen selostus hankkeesta, selvitys hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta ja toteuttamisajankohdasta sekä luonnossuunnitelmat ja kustannusarvio. Suunnitelmassa on eriteltävä hankkeeseen sisältyvät toimitilat (tilaohjelma). Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.*

Valtionavustuslaissa valtionavustuksen yleisenä edellytyksenä on, että valtionavustuksen myöntäminen on tarpeellista. Liikuntapaikkahankkeet syntyvät paikallisista, alueellisista tai valtakunnallisista tarpeista. Hankesuunnitelmassa **nykytilanteen kuvauksella, pääpiirteittäisellä selostuksella hankkeesta ja perusteluilla** kuvataan hankkeen tarpeellisuus. Perusteluun liitetään **tarveanalyysi kuntalaisten liikuntakäyttäytymisestä** ja liikuntapaikan tuomasta lisäarvosta kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden, kilpa- ja huippu-urheilun tai harrastuksen edistämiseen. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskeissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Hankesuunnitelmassa on tärkeää kuvata, miten hanke täydentää kunnan tai alueen **liikuntapaikkakokonaisuutta**. Hankkeen perusteluissa olennaista on kuvata liikuntapaikan vaikutusaluetta, liikuntapaikkaan kohdistuvaa kysyntää ja tilan monikäyttöisyyttä näyttöön perustuvien tunnuslukuina. Tunnuslukuina voi käyttää kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisäksi tietoja käyttövuorojen varauksista ja käytöstä, kunnan ulkopuolisten (naapurikuntien) liikuntapaikkojen käytöstä ja vastaavien liikuntapaikkojen kävijämääristä muissa kunnissa. Perusteluissa voidaan tarkastella esimerkiksi kysynnän ja tarjonnan suhdetta, kävijämäärien seurannasta saatuja tietoja, käyttäjäryhmien rakennetta sekä tilojen ja käyttäjien sijaintia saavutettavuuden näkökulmasta.

Huonetilaohjelma laaditaan liikuntarakennuksista. Siinä kuvataan liikuntapaikan osakokonaisuudet pinta-aloineen. Kyseiseen liikuntapaikkaan liittyvät erityisasiat kerrotaan hankesuunnitelmassa kuten liikuntahallin lattia-materiaali. Ulkoliikuntapaikoista esitetään luettelo hankkeeseen sisältyvistä suorituspaikoista, kentistä ja muista vastaavista hankkeen osista.

Käyttötaloussuunnitelmaa koskevassa hankesuunnitelman kappaleessa kuvataan hankkeesta aiheutuvat kulut, käyttäjiltä saatavat tulot ja muu hankkeeseen kohdistuva rahoitus, jolla kulut katetaan. Hankkeen **toteuttamiskataulussa** on syytä kiinnittää erityistä huomiota hankkeen rakentamisen aiottuun aloittamisajankohtaan sekä arvioituun valmistumisajankohtaan.

Kustannusarvio esitetään hankesuunnitelmassa pääosittain. Tarkempi, esimerkiksi rakennusosapohjainen kustannusarvio tai tavoitehinta-arvio liitetään hakemukseen.

D. Liikuntapaikkatyyppi kohtaiset erityisasiakirjat

Liikuntahalli
yleiskartta
asemapiirros 1:500 , pohjapiirustukset 1:100 ja leikkaukset 1:50 , julkisivupiirustukset 1:100
liikuntatilan lattiarakenne 1:10 ja pintamateriaali
eri lajien kenttämerkinnät merkitään pohjapiirustukseen
huonetilaohjelma; kenttien koko/jako, kuntosali, pukuhuoneet, varastot ym.
rakennustapaselostus; mm. selvitys perustamistavasta
selvitys ilmanvaihtojärjestelmästä, kuivatuksesta, energiaratkaisuista, valaistuksesta ym. teknisistä ratkaisuista
kustannusarvio
elinkaarikustannusten laskenta ja käyttötaloussuunnitelma
energiatodistus
esteettömyys selvitys (lomake)
peruskorjauksen osalta kuntotutkimus

Uimahallit
yleiskartta
asemapiirros 1:500 , pohjapiirustukset 1:100 ja leikkaukset 1:50 , julkisivupiirustukset 1:100
uimahallin lähtöarvot suunnittelulle (huom! erillinen lomake)
huonetilaohjelma; altaiden koko, puku- ja pesuhuoneet, varastot, kahvio/vastaanottoaula, tekniset tilat ym.
rakennustapaselostus, selvitys perustamistavasta
elinkaarikustannusten laskenta ja käyttötaloussuunnitelma
energiatodistus
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake)
peruskorjauksen osalta kuntotutkimus

Jäähallit
yleiskartta
asemapiirros 1:500 , pohjapiirustukset 1:100 ja leikkaukset 1:50 , julkisivupiirustukset 1:100
jäähallin suunnittelun lähtöarvot (huom! erillinen lomake)
huonetilaohjelma; kaukalon koko, puku- ja pesuhuoneet, varastot, ensiaputila, kahvio ja tekniset tilat ym.
rakennustapaselostus, selvitys perustamistavasta
elinkaarikustannusten laskenta ja käyttötaloussuunnitelma
energiatodistus
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake), peruskorjauksen osalta kuntotutkimus

Ulkourheilukentät ja -radat, lähiliikuntapaikat, pallokentät
yleiskartta
asemapiirros 1:500 , kentän mitoituspiirustus 1:500 , rakenne-/poikkileikkauspiirustukset 1:50 ja kentän kuivatussuunnitelma ja valaistussuunnitelma 1:500
rakennustapaselostus; mm., kentän perusvälineistöä ja lähiliikuntapaikkojen osalta lista hankittavista liikuntavälineistä, selvitys energiaratkaisuista
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake) soveltuvin osin
peruskorjauksen osalta kuntotutkimus

Kuntoradat ja valaistut ladut
yleiskartta
asemapiirros soveltuvassa mittakaavassa
mittakaavat: pituusprofiili 1:2000, korkeus 1:100 - 1:200
radan poikkileikkaus ja rakenne
rakennustapaselostus; selvitys kuntovälineistä ja opasteista
valaistussuunnitelma
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake) soveltavin osin

Laskettelurinteet ja hyppymäet
yleiskartta
asemapiirros 1:500 - 1:1000
laskettelurinteiden kartta, josta selviää raivattavat rinteet
pituusprofiilit lajikohtaisesti
lajikohtaiset erityispiirustukset
hyppymäen mitoituksen perussuureet ja mäen hyppyprofiili
rakennustapaselostus; mm. selvitys hissien ala-asemien lähtöjärjestelyistä, valaistuksesta, lumetuslaitteistosta
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake), soveltuvin osin
peruskorjauksen osalta kuntoarvio

Golfkentät
yleiskartta
asemapiirros 1:500 - 1:1000 , väyläpiirustukset 1:500 korkeusasemineen
klubi- ja huoltorakennussuunnitelmat (kts. liikuntahalli)
elinkaarikustannusten laskenta
rakennustapaselostus; selvitys kuivatuksesta, kastelusta ja valaistuksesta
kustannusarvio
esteettömyys selvitys (lomake) soveltuvin osin
peruskorjauksen osalta kuntoarvio

Muut erityisliikuntapaikat
(esim. ampumaurheilupaikat, hevos- ja koiraaurheilupaikat, pyöräilyradat, rullalautailu/-luistelupaikat, moottoriurheilualueet, kiipeilypaikat, golfkentät)
•noudatetaan soveltuvin osin em. asiakirjaluetteloita
•lajikohtaiset erityisvaatimukset tulee esittää hankekohtaisesti

Yleiskartta, johon on merkitty hankkeen sijainti ja josta voidaan arvioida hankkeen saavutettavuus tarkoitettulla alueella.

Tekniset suunnitelmat ja selvitykset: Rakennusteknisistä suunnitelmista hakija liittää hakemukseen yleis-suunnitelma (**luonnossuunnitelmatasoiset L2**) tai sitä tarkemmat piirustukset taulukossa mainitussa mittakaavassa ja rakennustapaselostuksen sekä muut tekniset selvitykset. Rakennustapaselostuksessa ilmoitetaan myös pohjatutkimusten perusteella tehdyn perustamistapalausannon tulos eli mikä on **perustamistapa**. Kaikki asiakirjat tulee nimetä niin, että nimestä tunnistaa, mistä asiakirjasta on kyse. (Esim. Hankkeen nimi rakennustapaselostus)

Kustannusarvio esitetään eriteltyinä **kustannuserittäin**. Suositeltavaa on, että hakemukseen liitetään hankkeen rakennusosa-arvio tai vähintään tilaohjelmaan perustuva tavoitehintalaskelma kustannustason arvioinnin helpottamiseksi. Mikäli kyseessä on esim. koulun liikuntahalli, niin kustannuksissa eritellään liikuntahallin osuus oheistiloineen.

Elinkaarikustannuslaskelma ja energiatodistus Liikuntarakennushankkeita, kuten liikuntahalleja ja – saleja, uimahalleja, jäähalleja ja vastaavia, koskeviin hakemuksiin tulee liittää elinkaarikustannuslaskenta-asiakirja ja energiatodistus. Ulkoliikuntapaikoilta näitä asiakirjoja ei edellytetä. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje **elinkaarikustannuslaskenta-asiakirjan ja energiatodistuksen** laatimista varten löytyy hakuilmoituksesta kohdasta ohjeita ja oppaita.

Esteettömyys selvitys ja Ohjeita esteettömän liikuntapaikan suunnitteluun

Hakemukseen tulee liittää **esteettömyys selvitys lomake** sekä uudis- että peruskorjauskohteista. Ulkoliikuntapaikkojen osalta esteettömyys selvitys lomaketta käytetään soveltuvin osin. Peruskorjaushankkeiden kohdalla suositellaan teetettävän **esteettömyyskartoitus** ennen esteettömyys selvityksen tekoa. Esteettömyyskartoitus tuottaa tarkkaa mittatietoa kartoitettavasta kohteesta. Vertaamalla kerättyä tietoa olemassa oleviin määräyksiin ja ohjeisiin saadaan selville esteettömyyden nykytila sekä toimenpiteitä vaativat asiat. Kartoituksen voi suorittaa esteettömyyskartoittajakoulutuksen suorittanut henkilö. Tietoa koulutetuista esteettömyyskartoittajista saa muun muassa Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE:stä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön **esteettömyys selvitys lomake** ja **ohje esteettömään liikuntapaikan suunnitteluun** löytyvät hakuilmoituksesta kohdasta ohjeita ja oppaita.

Peruskorjaushankkeita koskeviin hakemuksiin liitetään **kuntoarvio ja tarvittaessa kuntotutkimus**.

Jää- ja uimahallien **suunnittelun lähtötiedot** selvitetään erillisellä liitelomakkeella jotka löytyvät hakuilmoituksesta kohdasta ohjeita ja oppaita.

Yksityiset hankkeet

Yksityisten yhteisöjen osalta avustuksen myöntämistä puoltaa kunnan osallistuminen hankkeeseen esimerkiksi osakkuudella yhteisöön, pitkäaikaisilla vuorosopimuksilla, tontin luovuttamisella tai edullisella pitkäaikaisella vuokrasopimuksella tai hankkeeseen liittyvän muun infrastruktuurin rakentamisella. Erityisesti yksityistä hanketta puoltavaa on, jos hanke täydentää kunnan muuta liikuntapaikkojen palveluntarjontaa tai on hanke, joita kunta ei mahdollisesti itse rakenna, esimerkkinä yhtä lajia palvelevat liikuntapaikat.

Yksityisiltä yhteisöiltä edellytetään hakemuksen liitteeksi lisäksi selvitys yhteisön omistuspohjasta, yhteisön hyväksytty toimintasuunnitelma ja talousarvio, yhteisön rekisteriote, yhteisön toimintakertomus tai muu vastaava selvitys edelliseltä tilikaudelta, yhteisön tuloslaskelma, tase ja tilintarkastuskertomus edelliseltä tilikaudelta.

Liikuntapaikkajulkaisusarja

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustamat liikuntapaikkarakentamisen tutkimus- ja kehittämishankkeet tuottavat vuosittain **oppaita liikuntapaikkojen suunnitteluun ja rakentamiseen**. Hakijaa pyydetään tutustumaan oppaisiin ja ohjeisiin, kun hanketta suunnitellaan ja rakennetaan ja sille haetaan valtionavustusta. Lista opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisusarjan oppaista, muista rakentamisen laatua tukevista ohjeista ja käynnistä olevista tutkimus- ja kehittämishankkeista löytyy ministeriön internet-sivuilta hakuilmoituksesta kohdasta ohjeita ja oppaita.